

Folytonosság vagy fordulat?

(A felvilágosodás kutatásának
időszerű kérdései)

SZERKESZTETTE

Debreczeni Attila

Debrecen, 1996

TARTALOM

Tartalom	5
Előszó (Bitskey István)	9
ESZMÉK ÉS VÁLTOZÁSAIK	11
<i>Csetri Lajos</i> : Folytonosság és változás a felvilágosodás kori magyar irodalomban	13
<i>Vajda György Mihály</i> : A felvilágosodás századának fordulója: döntő változások kora az európai irodalomban	34
<i>Debreczeni Attila</i> : Az érzékenység eszmetörténeti vonatkozásai a XVIII. század végének magyar irodalmában	55
KÖNYV, SAJTÓ, POLITIKAI ÉS IRODALMI ÉLET	67
<i>Taxner-Tóth Ernő</i> : Nyomdaipar, újságok és könyvek a felvilágosodás kibontakozásában	69
<i>Pavercsik Ilona</i> : A „megvilágosodott” írók munkái a pesti könyvkereskedelemben	81
<i>Penke Olga</i> : „A Könyveknek veleje” – a felvilágosodás egy rövid műfajának magyarországi története (1780–1830)	88
<i>Fekete Csaba</i> : A református egyház a türelmi rendelet után	102

<i>Csorba Sándor</i> : Az 1806-os törésvonal mentén (Kultsár István és a Hazai Tudósítások)	120
<i>Csetri Elek</i> : A magyar jakobinus mozgalom erdélyi összefüggései	135
<i>Egyed Emese</i> : A Barcsay-ügy	145

AZ EURÓPAI ÉS A MAGYAR KULTÚRA 159

<i>Vörös Imre</i> : Neoklasszicizmus és forradalom – Marie-Joseph Chénier munkásságának tükrében	161
<i>Madarász Imre</i> : A felvilágosodás korának olasz klasszikusai a francia forradalomról és Napóle-onról	172
<i>Sárközy Péter</i> : Az olasz XVIII. századi művelődés szerepe a magyar felvilágosodás kiformalódásában	180
<i>Szilágyi Ferenc</i> : Voltaire Poème sur Le Désastre de Lisbonne című versének ismeretlen magyar fordítása a XVIII–XIX. század fordulójáról	202
<i>Kiss Sándor</i> : Stílusvizsgálatok a XVIII. század végének prózájában	222
<i>Földvári Sándor</i> : A felvilágosodás fordulatának recepciója a kárpátaljai kultúrában (Lutskay Mihály és nemzedéke)	230

MAGYAR IRODALOM 241

<i>Kókay György</i> : A nemzeti fejlődés és az európai integráció kérdései a XVIII. század végi magyar irodalomban	243
<i>Margócsy István</i> : A magyar nyelv státusa a XVIII. század második felében	251
<i>Kecskés András</i> : Hagyományőrző és hagyományteremtő törekvések a versújítás korában	260
<i>Szilágyi Márton</i> : Az Uránia eszmetörténeti helye a források tükrében	278

<i>Fábri Anna</i> : Hősnők és írók a XVIII–XIX. század fordulójának magyar irodalmában	295
<i>Zentai Mária</i> : Tanult fülek és rongyon gyűlt munkák (Csokonai dévajságairól és megítéltetésükről)	309
<i>Szajbély Mihály</i> : Költészet és próza viszonya Csokonai Vitéz poétikájában és szépírói kísérleteiben	318
<i>Nagy Imre</i> : A feleslegessé vált áldozat (Ungvárnémeti Tóth László „Nárcisz”-a és a pásztorjáték)	329
<i>Borbély Szilárd</i> : Ahogy Kölcsey olvassa Csokonait	344

UTÓÉLET ÉS ÉRTÉKELÉS	353
----------------------	-----

<i>Dávidházi Péter</i> : Párbeszéd korszakok határán (Egy sokatmondó félreértés Kazinczy és Toldy levelezésében)	355
<i>Nagy Miklós</i> : XIX. századi szépprózánk a felvilágosodásról, Martinovicsék mozgalmáról	365
<i>D. Molnár István</i> : 1772, 1795, 1820 körül (Határkövek a magyar és a lengyel irodalom útján)	372
<i>Fried István</i> : A felvilágosodás, a forradalom és öröksége az európai irodalmakban	380
<i>Mezei Márta</i> : Egy korszak vége az irodalomtörténetírásban	389

ÖSSZEGZÉS HELYETT	399
-------------------	-----

<i>Bíró Ferenc</i> : 1795: fordulat, korszakhatár vagy más?	401
---	-----

Névmutató	411
-----------	-----